

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1338/2020
05.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ужицу, против туженог АА из ..., ..., чији је пуномоћник Хајрудин Балтић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 134/19 од 31.10.2019. године, у седници већа одржаној 05.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 134/19 од 31.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријеполу, Судска јединица Нова Варош П 108/2014 од 24.09.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу исплати износ од 597.951,90 динара са законском затезном каматом према Закону о висини стопе затезне камате, почев од 22.08.2006. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да плати туженом 137.970,00 динара на име трошкова спора.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 134/19 од 31.10.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Пријеполу, Судска јединица Нова Варош П 108/2014 од 24.09.2018. године, тако што је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 597.951,90 динара, са законском затезном каматом према Закону о висини стопе затезне камате, почев од 22.08.2006. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате, по стопи утврђеној Законом о затезној камати. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 85.500,00 динара.

Против другостепене пресуде ревизију је благовремено изјавио тужени, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучује применом члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је оценио да је редовна ревизија туженог дозвољена на основу члана 403. тав 2. тачка 2. ЗПП, због чега није било основа да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП. Испитујући правилност

побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда поступка из члана 407. став 1. тачка 5. ЗПП, на коју се неосновано ревизијом туженог указује, јер преиначењем првостепене пресуде другостепени суд није прекорачио тужбени захтев.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је на основу Уредбе о расподели и коришћењу подстицајних средстава за инвестирање у пољопривреду у 2006. години („Службени гласник РС“ бр. 11/06) и објављеног конкурса, поднео захтев за доделу новчаних средстава за изградњу објекта за смештај стоке – фарме млечних крава у селу ..., Општина Пријављена вредност улагања износила је 1.993.173,00 динара (без ПДВ-а). Између парничних странака је закључен уговор о коришћењу подстицајних средстава за инвестирање у пољопривреду број-.../...-... дана 23.06.2006. године. Предмет уговора су подстицајна средства у висини од 597.951,90 динара, односно 30% од пријављене вредности улагања. Чланом 1. уговора је предвиђено да пријављена улагања морају бити реализована до краја 2006. године, да у случају да тужени, као прималац средстава, не уложи у целости предвиђена новчана средства у назначеном износу или радове на објекту не заврши до краја календарске године, као и у случају да у својству инвеститора омогући непоступањем примену члана 141. до 143. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 47/03) којим је предвиђено рушење објекта, обустава или забрана радова, уговор ће се сматрати раскинутим, уз обавезу примаоца средстава на повраћај примљених средстава са законском затезном каматом од дана добијања средстава до исплате. Чланом 4. уговора тужени се обавезао да најкасније у року од 30 дана по потписивању уговора достави тужиоцу уговор о извођењу радова и комплетан предмер и предрачун свих потребних радова из усвојене понуде извођача радова, која документа чине саставни део уговора, након чега је тужилац требало да уплати средства на рачун туженог, сходно члану 5. уговора. Одредбама члана 6. уговора, тужени се обавезао да са пажњом доброг домаћина води рачуна о начину и циљу утрошка примљених подстицајних средстава, да Министарству у року од 30 дана од завршетка радова достави окончану ситуацију и доказ о измиреним обавезама, као и употребну дозволу за објекат који је предмет овог уговора, а у случају да до истека календарске године тужени не прибави употребну дозволу, дужан је да достави копију захтева за издавање исте. Чланом 7. уговорено је да се, поред осталог, уговор може једнострано раскинути уколико су подаци и документа на којима се заснива захтев за дефинисање одредби овог уговора нетачни и неверодостојни, као и ако прималац средстава не достави документацију наведену у претходним члановима. У случају једностраног раскида уговора прималац се обавезао да износ добијених средстава врати Министарству у року од 15 дана од дана раскида увећан за законску затезну камату за период од дана пријема до повраћаја средстава. Тужилац је дана 22.08.2009. године уплатио туженом одобрена подстицајна средства по наведеном уговору. Вештачењем вештака грађевинске струке утврђена је укупна вредност радова које је тужени извео надоградњом постојећег објекта - штале и изради

калишта од 1.852.590,00 динара (основни налаз од 04.04.2017. године), док према допунском налазу и мишљењу од 06.11.2017. године, вредност изведених радова износи 1.693.335,80 динара, при чему се вештак изјаснио да је објекат завршен у претежном смислу и да се користи за тов Правноснажном пресудом Општинског суда у Новој Вароши К 146/08 од 18.02.2009. године, тужени је оглашен кривим да је извршио кривично дело фалсификовања исправе из члана 355. став 1. Кривичног законика РС, зато што је крајем фебруара и почетком марта 2007. године, поступајући по акту Министарства да достави доказе о утрошку новчаних средстава по уговору о коришћењу подстицајних средстава за инвестирање у пољопривреду у 2006. години, па како та документа није имао јер у току 2006. године није завршио са реконструкцијом и изградњом стаје, набавио је ради употребе од трећих лица потребна документа која су антидатирана и у тој пресуди ближе наведена, за која је знао да су неистинита, па је те исправе са неистинитом садржином употребио као да су праве подносећи их надлежном Министарству као доказ да је подстицајна средства утрошио у складу са уговором. Истом пресудом тужени је ослобођен од оптужби да је извршио кривично дело неосновано добијање и коришћење кредита и друге погодности из члана 209. став 2. Кривичног законика РС. Обавештењем од 26.03.2009. године тужилац је раскинуо Уговор о коришћењу подстицајних средстава за инвестирање у пољопривреду од 23.06.2006. године и захтевао да тужени врати примљена новчана средства.

Првостепени суд је закључио да је тужени добијена новчана средства искористио у сврху предвиђену уговором и поступио у складу са преузетим обавезама, с обзиром да је обезбедио сопствена средства а примљена средства од тужиоца реализовао наменски, уложивши их у градњу објекта који је саграђен у претежном делу, као и да је из објективних разлога био спречен да заврши грађевинске радове до предвиђеног рока, па је применом чланова 126. и 131. Закона о облигационим односима, одбио тужбени захтев.

Другостепени суд је оценио да је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница и на тим чињеницама засновао пресуду, уз погрешну примену материјалног права, па је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев. По становишту другостепеног суда, тужилац је испунио уговорну обавезу и имао је основа да једнострано раскине уговор, сагласно члану 7. уговора, имајући у виду да је тужени податке и документа на којима се заснива захтев за дефинисање одредби уговора које је доставио Министарству, засновао на нетачним и неверодостојним подацима, што је утврђено правноснажном кривичном пресудом којом је тужени оглашен кривим за кривично дело фалсификовања исправе.

По становишту Врховног касационог суда, другостепени суд је на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право.

Према члану 124. Закона о облигационим односима, у двостраним уговорима када једна страна не испуни своју обавезу, друга страна може, ако није шта друго одређено захтевати испуњење обавезе или под условима предвиђеним у идућим члановима, раскинути уговор простом изјавом, ако раскид уговора не наступа по самом закону, а у сваком случају има право на накнаду штете. Према члану 125. истог закона,

када испуњење обавезе у одређеном року представља битан састојак уговора, па дужаник не испуни обавезу у том року, уговор се раскида по самом закону али поверилац може одржати уговор на снази ако по протеку рока без одлагања обавести дужника да захтева испуњење уговора. Када је поверилац захтевао испуњење па га није добио у разумном року, може изјавити да раскида уговор. Одредбом члана 132. став 2. Закона о облигационим односима прописано је да ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала, а ставом 5. наведеног члана, да је странка која враћа новац дужна да плати затезну камату од дана када је примила исплату.

У конкретном случају тужени није испунио обавезе преузете уговором јер до краја 2006. године није изградио објекат и надлежном Министарству доставио окончану ситуацију и доказ о измиреним обавезама по истој, употребну дозволу односно копију захтева за њено издавање. Имајући у виду да је тужилац је у фебруару 2007. године од туженог захтевао испуњење обавезе - достављање потребне документације наведене у члану 4. уговора, коју тужени није имао па је фалсификовао исправе и са неистинитом садржином и поднео их тужиоцу као да су праве, због чега је кривичном пресудом правноснажно осуђен, поступајући на тај начин супротно обавези из члана 7. Уговора, основано је уговор раскинут једностраном изјавом воље тужиоца, сходно члану 125. став 3. ЗОО. Ово стога што је испуњење обавезе туженог у одређеном року представљало битан састојак уговора а тужилац испуњење наведених обавеза није добио ни у накнадном разумном року.

С обзиром да је у понашању туженог било преварне намере јер је фалсификовао документацију коју је био дужан да достави тужиоцу и која је требало да представља саставни део уговора према члану 4. истог, чиме је повредио и једно од основних начела у заснивању и остваривању права и обавеза из облигационих односа, начело савесности и поштења прописано чланом 12. ЗОО, није изградио легалан објекат са употребном дозволом односно поднетим захтевом за њено издавање, тужени је несавесна страна из овог уговорног односа. Стога је дужан да врати примљена новчана средства са законском затезном каматом од дана када је исплату примио, сходно члану 132. став 2 и 5 ЗОО.

Имајући у виду наведено, без значаја је за правилност одлуке околност на коју се у ревизији указује да је правноснажном кривичном пресудом тужени ослобођен оптужби да је извршио кривично дело неосновано добијање коришћења кредита и друге погодности односно да је добијена средства наменски искористио за изградњу објекта који је у претежном делу завршен чиме је остварен циљ и сврха уговора.

Како се ревизијским наводима не доводи у сумњу законитост побијане пресуде, ревизија туженог је одбијена као неоснована.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић